Szereda. 31. Szám. Aprilis 13-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szerdán, Péntekenés Vasárnap. Előfizetettai minden ox. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czímezendő levelekben. Ára évenegyedre 8 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr ezüst pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közleményeyek a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐ SZÁLLÁS:
A Szentegyháztanácsban, a Kendefi-háznál, 487. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL:
A Középtanácsban, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 újkrét kiszéltetésnek; folytonos hirdetésekértől illő pez elengedtetik. Mindennemű levelezés 30 ujkr bélyegdíj alóra fordtetnek.

A lap anyagi ügyeit érdeklik: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok ami a kiadóhivatalhoz utasítandók.

(D.) **Szemle.** A közelebbi napok egyik legfontosabb eseménye volt azon nyilatkozat, hogy az angol parliament fel fog oszlattatni.

Egy nagy válság korszakában, midőn sokkal több ok mutatkozik egy Európát megrázkódtató háboru lehetősége, mint szu a béke mellett, hogy az angol miniszterium két alternativa közé jutott: vagy letenni tárczáját, vagy a pártok eselszövényeitől mentesen cselekvési tért eszközölni magának, ez igen természetes; de éppen mert a pártusatoktól félt, elárulta nagy részben azáltal a tory miniszterium, hogy az ö tulconservativ politikája a kellő kérdésekre nehéry Angolhonban sem népszerű. Érezte azt előbb is hogy lord s szándéka is volt szabadelvűibb torykkal és peelitákkal kábinetjét felrisztani, a mint hirtelen a választási törvény kérdése öt a fönnemlitett alternativa közé szorítá.

Az angol királynő is ugy látszik érzi az európai kérdés rendkívüli fontosságát, hogy habár saját érzelmei ottan előtte mindig a whig párt politikai iránya volt kedvesebb, most egyszerre és közvetlenül elfogadta a miniszterium két föltétele közöl azt, hogy lelepése helyett a parliamentet szétoszlassa.

Máskor, ha a miniszterium a lelépés vagy a szétoszlatás alternativáját állitá fel, a királynő mindig a diádalmas párt vezérelt hitta meg, hogy egy uj kormány alakitástól megkisértské; s csak ha ez nem sikerülhetett, kövekezett be a parliament szétoszlatása. Most azonban, ezen rendszertől eltérőleg a királynő közvetlenül nyilatkozott a szétoszlatás mellett.

Mi lesz már ebből?

Az angol lapok attól félnek, hogy a miniszterium igy éppen az európai krisisben ragadván kezébe a szabadabb cselekvést; minthogy conservativ irányánál fogva inkább Ausztriához húz, Angolhont háboruba keverendi; mig egy whig miniszteriumtól az angol közvéleménye előtt mosó legkedvenczebb neutralitást szenvedhetik volna.

Az angol miniszterium czen lépése meglehet arra birandja Ausztriát, hogy a congresus létesitését gátoló kikötéseiben engedékenyebb legyen; de ez esetben jubb kényes kérdések állanak elé.

Ha Ausztria engedi: czen engedékenysége csak az apróbb olasz államokkali viszonyának szabályozására vonatkozhatik; czen szabályozás pedig hogyan történhetik meg az illető álamok befolyása nélkül? midőn kérdés az, hogy Roma, Nápoly, Toskána, Modena stb. akarnak-e Ausztriával szövetségőket egy európai protectoratussal felcserélni; a mely protectoratus éppen most Törökorszagot oly szánandó állapotra juttatá. A congressusban pedig tanácskozó részt is hogyan vehet Nápoly, melynek Angol s Frankhonnali és Piemont, melynek Ausztriával diplomatiai viszonyai megszakitvák; hogyan vehet részt Modena, mely Napoleont mint jogos uralkodót soha el nem ismerte?

Ezen dire állitott kérdések csak Napoleonnak kedveznek, melyek folyvást hüzzák a congressus kérdését, mialatt Napoleon oly roppant harczi készüldést tesz, hogy mikorra congressus lesz, már erkölcsi nyomást lesz képes arra gyakorolni; és ugy hiszszük éppen czen lehetőség elomeggondolása miatt aggódnak az angol lapok, hogy a tory miniszterium egy Ausztria melletti háboruba bonyolitja az országot.

Az angol parliament feloszlatását egy kedvezőbb szél lengésének mondhatni Ausztriára nézve; de a nélkül hogy ez a szél gátolni képes lehetne azon franczia hadi korvetteket, melyeket az események tengerén a civilisatio uj találmánya, a régi elemek kel birkozó gőzerő repit elore.

Ha Oroszország neutralis marad, s Angol s Poroszhon bizonyos szerfelegességek közt Ausztria melletti nyilatkozónek, ugy egy lokalis háboru lenne a veszély legnagyobb mérfoka; de ha Oroszország tevékeny részt vesend Frankhon politikája mellett, akkor a világháboru kikerülhetlen, s közelebb esünk, s tán már is közelebb vagyunk IV. Henrich terveihez mint az 1815-ki kötésekhez.

Észrevetések a tagositás körül. — Ezen beczes lapok idei 1-ő számátolvasva, nem hagyhatom észrevétel nélkül azon állitást, mintha a nép csokönösége miatt lenne szinte megbukva hazánkban a tagositás; darázsfészekhe nyúlok, de nem tehetek róla, természetem senki kedveért meg nem változtatom, tehát az igazat minden időben s minden körülmények közt kimondom; a nép, mely alatt bizonyosan e lapok szerkesztője a volt urbéres osztályt érti, mivelletlen, tehát százados szokás rabja, nem roszaságból, hanem értetlenségből, olykor rosz akaratu törvény- s eredménymagyarázók vezetik tévelygő felfogásokra s következőleg ellenkezésre *).

Ne kárhoztassuk tehát a tudatlan népet, hibáztassuk inkább a miveltebbeket, kiknek adott Isten, sors és a születési kör nap, társalgás, tanulás által, előrelátó eszet, miveltséget, s körülményeket megrostálni tudó okoságot, ezeket lehet vádolni, hogy miért nem ragadjak meg a felsőbbség által nyujtott szabad, kevés vagy sok birtoknak szilárditására, **) miért nem nézik és hanyják meg bár egy §-ját az urbéri nyilp.-nak, s 63-ik s az urbéri törvényszéki utasitásból a 158-dik §-t; ezekből meggyőződnének, hogy az urbéri törvényszékek a kétharmad birtok behozanyitása nélkül is be kell hogy vegyék, bármely hitelokoznak tagositást sürgető a P. perrendartás 63-ik §-ának megfelelő kérelmét (Gesuch); mert a midőn a föhatalom az urbéri Patens 63-ik §-ban, s az egész ezt illető törvények s szabályokban kimondá, hogy a törvényszékek mindenek fölött a béke utján végezzék a birtok rendezésket; midőn az urbéri törvényszéki utasitás 158-ik §-ban belül szerint ki van mondva, hogy más módon is (auch auf andere Weise) be lehet bizonyitani a kétharmad birtokot; egyszersmind azt is kimonda, hogy az egész állam, valamint az egyesek boldogságát csak egyedül az elősegitő tagositás körül az urbéri törvényszékeket a forumilások nem kell hogy korlátolják, hanem mint fáradhatlan s békés előmozditói a kéz jöllének, mint közbenjáró felvilágosodott atyák s barátok értessék meg a jót, s eszközöljék az egyetértést. A felsőbbségileg kimondott vezérelv tehát a békés eljárás a birtokrendezésknél; ez pedig szülöttje csak a kölcsönös, alapos, barátságos, s egyenes meggyőződésnek, a mit nem a pamlagon eszközölhetni; de künn a nép között, a mint ajánlva van, a mult évi 98. számu becses lapjában megjelent, s hazánk egyik legderekabb s müértobb honfiának tollából erednek czikkben is, a miket kézzel fogható

*) Az igen természetes, de az mégis tény, hogy e szerint az értetlen vagy félre vezetett nép ellenszége a tagositásnak. Szerk.

**) Midőn mi a tagositás elősegésnek okát a közönjben keresik, állitásunk mellé adjátk látnok emlek mér le 1850 helyére nyilatkozott bosnalálásban azok ellen, kik helységekben a tagositást eszközlik. Mutassuk fel a többszörös gyülgolatokat, melyek e kérdésbe fejlettek ki. Mi ugyis a határoszatban meré-sejtik állitnak, mikep mondja ki ma s u. kormány, (a mikor egyenes joga is van) hogy az állam, mely a parasztok fölöst adott, kivánja-e most tagosittatni s hogy a bologsagnak csak azoknak ad-e fölöttelenet, a kik a fölöst nem most kaptak az államtól, — és a tagositás azonnal végre hajtatnék. Ezáltjban, a szélkyfölöt kivétetnével, hol az ösling jogcimtlak köst az intelligentia kiszéhajtetten van. Szerk.

KIRÁNDULÁS BRUSZÁBA,

írá: **Orbán Balázs**-tól.

Az igéret szép szó; ha megtartják ugy jó; rég igérem, hogy a „Közlony" tárczájának számára elküldendem bruszai kirándulásom leirását, ezen igéret sokáig hevert a feledés porában, ezen most hanyag emlekem ott takarítgatni kezdvén, rea akadt, s én sietek bevallani szavam, küldöm tehát ezen igénytelen kirándulás leirását; ha hasznát veheted, ha találsz valami benne kedvedre mivelt, vedd igénybe, ha nem, dobb azt előbbi helyére, a feledés poraiba *).

Egy Bruszán lakó barátomtól meghivást kapván egy vadászat kirándulónak, összeszedtuk vagy hárman magunkat, mind magyarok, mind férfiak, s egy őszi szép reggelen sajkába kerekedve (mert hosszas készületekben — mi a magyar ember sajátja — eltöltve az időt, a hajnalban indulás gyakorlat) elmeradtunk, s a következő gőzöst bevárni egyikünknek se volt türelme) elhagytuk Galatát. Még most is érzem a vilag e legszebb tájának bájoló behatását a lélekre, meg most is bámulom Szamuhl tündéries fekvését, talán oly élénk érdekkel, mint midőn azt legelőb pillantám meg, csak azzal a különbséggel, hogy a mostan kellett érzetek fájdalmas behatásunk volta a lélekre, s az élvezetkor is könyező szemek csamaszhat meggyőztenek azon tétel igazságról: hogy a természet csak boldognak lehet szivrehatóan szép s elbájolóan nagyszerű, csak elégült szivi képes annak földeritő, s lelket örömmel betöltő behatását érezni, de nem egy magyar, ki hontól távol van, ki csak egy homályos reményre epiti jövője kötes terveit, kinek ha vannak perczenyi örömei is, ha lelke fájdalmait sikerule is az elvek cserneglyebe elmertani, ezen édes megcsalása a lélekre, ezen édes elszendertése a szenvedő szivnek nem soká szokott tartani, mert eljön mindig a sors, s gyöngédtelen kezekkel felrázván onfeledett szunyadozásából a szerencsétlent, elejébe tartja a valóság jég pajzsát, melyen torz benkkel van e szó: „hontalan" bevésve: igen hontalan a magyar mindenütt honán kivül, hontalan, mert azt, mit ott elhagya, sehol se találja fel. Mi magyarok csak akkor ismerjuk meg valódiság honunkat, midőn attól távol vagyunk, midőn azt mással összehasonlitva felismerjuk azon óriási különbséget, mely azt (legalább a mi szemeinkben) mások fölé helyezi. En sokat vándoroltam, a vándorbol elkopottat ére régos évekenyén, ezen, en bohrangolám háron földrész tobb tájait, érintkezésbe jöttem sokféle népszerű, a szoknak jellemét, szokásait a lehetőleg tanulmányoztam; de a beculetes, a nappya fogékony magyar népnek párjai sehol se találtam, s bámulhom kelle, hogy e század elfajulása közepett annyi vész és csapás után, miként maradhata meg népünk oly szüzies tisztaságban, oly eredeti erélyességben.

A legnevezetes igaz hogy mátunk alantabb fokon áll, mint Európa más államaiban, de azért a magyar földesz annyi természeti ésszel bir, kelleben oly szentül őrzé meg a legmagasztabb érzemenyeket, s oly szivben a hosszeretet, mind a vendégszeretet, az áldozatkészség ha a hon azt kivánja, a hősies önfeláldozás; hogy ón öt tetszőleges müvelttenségge daczára mások fölé helyzem.

S e nemzet ismeretlen volt egész az utóbbi időkig a külföld előtt, legközelebbi szomszédaink is alig tudák, hogy a Kárpátok bérczei közöt egy szabad, egy nagy nemzet élt; de a civilisatio szétoszlatá a feledés fátyolát, s most akárhol, meg Afrika szigej bedunjai közt is, ha azt mondod, hogy magyar vagy, testvéries kézszorittassal fogadnak; eddig egy elfeledt néplaj valánk, most az európai nemzetestülettel elismert tagjai vagyunk; eddig alig tudta Európában nehány szaz tudós, hogy a Kárpátok honát egy nép lakja, mely külön nyelv, külön alkotmányval birt: most minden nép szeretettel tekint ez uj nemzet felé, melynek mint Phoenix föléléde hamaiból, mely felragadá a polgárosodás, az előrehaladás szövetnekét; s e nép ugy látszik felhő helyzetét s megérlé hivatását, s erkölcsi nagysága meghozamja fel erutlását.

Ily s hasonló eszmekkel foglalkozott lelkem, mig a hajó tömött kikotóbol kikontakozott csónakunk, s én fojtegyzém ide, mint egy reggeli imát, melyjelé s hon emlekei megszerelnem.

A kikötőbol kihaladva, a Marmora sik tükrén fáttak visztükrözni a Bosphor szirthegyei mellől kiemelkedő napot, mely megjelenélyel az egész természetre bájfényt árasza el, melynek fenyő ugyanai czitöb megaranyozák s lassanként szétoszlaták azon ábrándos kódfátyolt, mely a szemnek határtalan fövároson lebegett, melynek sötét kipirosok árnyalta tarka házterge kiadó hiszkén emelkedek fel mint megjegesült czüst hullámok a mecsetek fényló kupjai s a minaretek ezrei, melyek igy a naptól megaranyozva, mint megannyi arany ösidák tünek fel, melyeket ezüst siaku órások tartanak kezeikben, s ott czen uj világ czinkelnek a müvei közöt egy sötét kőszál emelkedik ki, buszkén mint a mult iránytje, ez a Theodosius által győzelmeinek emlekére idehozott obelisk, ezen hatul egy hosszu, egy időharmitott, zöld indakkal benőtt ivezet magasul fel az eltörpuló szerélyod felé, s magas ivein él élénk ellentétben lattatja a kék eget, ez a Valens vizvezetője; alább egy nagyszerű, egy fényló kúp emelkedik fel, mely mellett oly roszul állanak a minaretek, s mely mintegy szégyenlve hordja hátán a felholdat, ez az Aja Sofia, s ott a tenger sima tükrében lefestik magokat Byzancz falai s ős rovásai s siffrozott kapuji, mintha figyelmeztetni akarnák a bámulót, hogy mi is itt vagyunk, hogy felmutassuk azon letunt világot, melyek romjaira van epitve czen jelenti czilogi fonyi, czen sok gyönge fereczmi, melyek aligha oly soká daczolandnak az idővel mint mi, melyek alighe oly szilárd s kitartó regélő lesednek korunk diczőségének mint mi; alig nehány század s más kezdenek kivenülni korukból, mig nehány század s ők eporlandnak, s mi akkor is ott fogunk állani, mi akkor is ott lecundunk, hogy a mult napját visztándóljuk.

S ha Európáról Azsiára vetők pillantainkat, ott egy egyedülállóan szép s hatalmokból egy fantastikus alaku torony emelkedik fel, csodás lak a viz közepén, melyhez csónkés mecsket kót a nép. A szép királyleányról, Leanderről, kinek szülőtesekor madarak jósok, hogy egy fényló marósa által fog meghalni, s apja ezen tornyot épitté a tenger közepében. Itt nevekedett fel a tündéries szépségű nő, már felnőtt s szépségének hire heted hét országra elszárnyalt, s mindenfelől csábitek a kérők; a király kiválasztja végül a legvitézebb levenét, ki vetélytársait mind legyőzte, s ez leendő menyasszonyának egy kosár virágot kult, de az alnok kigyó a virágok közé rejlesett, mérge fullánkjával megölte a menyasszonyt, s a lakadalmat torná változtatta.

(Folytatjuk.)

*) Stb kérünk, hogy hazamos ottlakásod alatt gyűjtöt tapasztalatodat tárhatókül adj minél többet át hazádnak, hogy minél tőb tőbádd ismerjük meg kalotat. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca

zonyságot tehet, az ernyedetlen szorgalmu, időt, fáradságot s magyarázatokat nem kimélő cs. k. m.-vásárhelyi urberi törvényszékhez bendzsi, részint bevégzett, részint bevégzendő 50 tagosítási kérvény, melyek közöl csak egy, a bonyhai végződött a kétharmadrói bizonyítvány mellékletével; a többiek mind az urberi törvényszék fáradhatatlan szorgalma, kitartása, s józan eljárása vívalmának gyönyörű, kiérdemelt munkássága elismeréseknek csak jót áraszló emlékei.

A törvények ezen biztosító szabályait tekintetbe véve a földbirtokosok, e selkészek, ne várjanak másra, hanem a hol közhelyek osztálya is még végzendő, az urberi nyilt parancs 60-ik §-sa nyomán, ezzel együtt oszszekötve a tagosítást, adják be egyesek is kérelmeiket, nevezzék ki az illető körszéi előljárókat a földes urakat, lakások helyét is kijelölve, a mely utolsó; ha lehetséges nem volna, a kérelem rendjén kérjék a polgári pörrendtartás 95-ik §-sa nyomán edictalis előhívását az illetőknek; kérelmök példányai s felezettjei feleljenek meg a polgári perrendtartás 95-ik §-sának, minden aron bazgalmat mutatva, a törvényszékek is megleszik a szükséges lépéseket, vagy folyamodás után megtehetik s kérhető bírd. Hanem itt már ne áljjon meg a birtokosság, ne a papság, hanem álodzatot, idót s kényelmet nem kívánve, mivel az úgy üdves volta megérdemli, lépjen a sikra, éljen a nép közt, és különösön a papság éljen a néppel, magyarázzák és hányják meg előbb egymás közt az illető kérdéseket, azután beszéljék s vigyék mintegy a nép értelmesebbei által, a meggyőződést a falusi nép közé a népet győzzék meg a rendeléseket is felolvasva arról, hogy már ugy is okvetellen meg kell szünni a közös s ugarlegelésnek, s ezzel kapcsolatos elnézett praeviaciotiknak, akár akarják akár nem; hogy a földet ha nem miveltjik is, most már éppen ugy adózni kell, hogy a tagosításnak nem vesz senki, mert vagy a kiterjedés, vagy a jószág utján mindnéki kárpótoltatik, nemcsak önkénytleg, hanem törvény szerint is, urberi nyilt parancs 61. §-sa, hogy a termékelen helyek nem jönnek számításba, hogy mennyi idővesztés a szélyelszórt földeket mivelni, trágyázni, s őrizni; stb. s ha ezt teszik a mivelettebbek a fea réd mutatunk s kiszámítjuk a beresztelik, gernyeszegi, fejéregyházi, hadrévi, n.-enyedi, berkenyesi, hadadi stb. tagosított birtokok gazdag s nem csaló minden évi szép jövedelmei, bizonyosan minden szám köz sorsu gazda közöl negyven vellnik tartand. Legyünk munkások, öszintek, s a kőz jóllét iránt egyenes lelkűek; azokat, kik ezen oly közérdekű kérdésben a népet rosz indulatu tanácsásnákkal tévutra vezetik, és ízgatják, mint a közhazára s törvények ellenségét; minden uton s módon juttassuk nyilvánosság elé, hogy a hazau megvetése s a törvény szigora utolérje. Igy a hátra levő ötvi idő alatt Erdély minden tagosítható határa be lehet adva a törvényszékhez, s mig más könnyebbitések is jöhetnek az életkérdésské vált tárgy körül, csak szorgalom, munkásság, s egszélyes eljárás legyen elvünk, jelszavunk. *)

Pávai V. Elek.

S.-Sz.-György, márcz. 30-kán 1859. — A S.-Sz.-Györgyön keletkező, s már elindult ev. ref. gymnasiumra vonatkozó m. hl. 3-ki egyházi közgyulés működése valástát ime ezekben közölhetem: Elnok ut. Gödri Ferencz ur egy kirendelt bizottmány jelentése alapján az örömmel jelentő, hogy azon iskola alapitására az alairások o 70 czer pfrtot már ma rendes kötelezvényi okiratokban felulmulják; mi is kedves tudomásul vétetett: 1) az irt összeg kezelésére pénztárnoki választás tüztvén ki, Antal Zsigmond 26, ifj. Gödri Ferencz 26, Demeter József 30 szavatokkal az e. fótanácshoz fölterjesztetni határoztatván, megállitatott, hogy a kinevezendő az összeg kettős kamatját fölérő biztositékot adjon. 2) Mielőtt a magas kormány a községek ajánlatát jó remény szerint megerősitené, addig, mig egy rendes igazgató tanár nevezteinék, egy igazg. tesztelet választatott ideiglenesen, mely az elnök egszeren kivül négy világi és négy egyháznagytagokból all, mely havonkint összeülvén kétszer, intézkedjék ez iskola bel és kül dolgairól, pénzéről, és könyvtárról, (e könyvtárt nagyobbára wiener neustadti volt fogyok által szerzett és egyenesen ezen iskolának ajándékozott könyvek teszik), szóval ezen iskola fejlesztését előmozdítsa. 3) A s.-sz.-györgyi városi község arra kötelezte magát, hogy ezen iskola alapitásához 1862-ben 300, 1863. 600, 1864, 900, 1865. 1200 uj forinttal járuland, s azontul ez utolsó évi állandóul fizetendi, sőt épitési telket és anyagokat is szolgáltat. 4) Még a mult évben ugy rendelkezvén a magos cs. kir. helytartóság, hogy a normalis iskolák azon hitfelekezet rendelkezése alá adassanak, mely az illető környékben legnépesebb; e pedig a s.-sz.-györgyi normalis iskolára nézve ma se teljesitetvén, hogy a túlnyomó ref. népé legyen: az ev. fótanacs fölkéretni határoztatott, miszerint annak minél hamarabb tettleges átadását kieszközölni méltóztassék. Es mindezekben a Rikán belöli protestans egyházi közöngség teljes erélyel lidn mikódik, hogy nevelessék az a székely nép, mely tülnépességénél fogva a nemzet seminariuma, a nemzet, kormány, és vallás védhatsája. Azon gymnasiumi tanulók az öszön csak heten valának, ennyien vevődvén fel a szigorlat következtében a csak november 1-ji kezdeményezéskor a 3-dik elemi osztályba; de ma már azok létszáma 25-ből all, s jó remény szerint az iskolai év végéig még annyira szaporodnak. Sőt mikor a normalis iskola, melyben közel 300 tanuló van, átadatik, egy oly erős gymnasium fejlődik ki, mely bármely ily nemű erdélyi iskolával versenyezhetend.

Azonban az igen korán ismét tavaszunkat feltartóztató eny utótel, mely magát meghetetsően tapasztalta, melyet nap s egy nemere szélfuvása követ.

Hogy Mezőtelegdi s Szerdahelyi megadatik már a létesités küszöbéig vitte, olvastuk örömmel a „Közlönyből," de ehhez még annyi adattal szolgalhatunk, hogy a várhegyi közönség is annak végrehajtását előkeres nyilatkozatában jegyzőkönyvileg nemcsak kitünő többséggel, hanem ha jól értesültünk, éppen minden ellenmondás nélkül el fogadta. Személyes kinevezéssel szerénységet nem akarok ostromolni, de ez az értelmiség oly egy nehány egyéneinek vezetése alatt kezd megérni, kiknek avatkozásuk nem szokott nyomtalan lenni.

Egy közelebbről kibocsátott kormányrendeletből kiindulva, mely a leánynöveldék felső vallásszempontból rendelésik, Dobai Mária asszonyság a maga leánynöveldéjét Szemerián, mely már 6-dik éve áll fen, kormányrendeletből, „protestans leányiskolának" nevezni nyilatkozott ezutánra. r. l.

Ujdonságok.

— Városunk figyelmes előljárósága, a bevett szokás szerint szigyorgynapi kőltözködésre, jelen évben, minthogy az epp a husvét szent ünnepe esnek, f. hó 24-ke helyett 27-kére tüzi ki.

— Az elő magyar általános biztositó társaság kelozsvári fő ügynökének fellepeztessé következtében Kézdi Vásárhelyi: Hanko László, Maros-Vásárhelyi: Jenei Albert, Vingardon: Takács József, Kis-Enyeden: Márk József, Alfalvi: Gál Sándor urakkal czáhatta az ugynökséget.

— Szerdahelyi Nelli asszony, folumina, f. hó 13-kán, „Márha" fog szinre kerulni. Reméljük, hogy a t. közönség pártoló kegyelem reszére a jutalmuztatik.

— „Mezőfalvai arjak bozranak„ hogy oll a tagositás már folyamatban van; mult hó 16 es 17-kén a fold. s irak reszlete egyénlitetett ki, egy szerencsesebb combinatio szerint az oltari reform megvesszek, két nagyobb birtokos resze közé esendő 28 holdnyi tag adományoztatott, azonban egyik kisebb birtokos magát két tagban kivánta kielégittetni, s egyikje egyszeren átigért részt vette át; s igy az ekklesia nem sokáig orvendhetti a nagyobb rész gencrositásnak; csakhogy a b. ó. f. inditvánnyal szemben, a beldnyi felülmaradott összegből oi hold a reform. két hold az egyesitt es a nem egyesitt-gyrg. birtokoknek fog kimérelni, s remény mutatkozik a papi es iskolamesteri kepének fold birtokkal leendő megváltására. Levelezőnk discerctel emelt ki Vizi Andre mérnök urat, ki a határ felmérésnél s az ujra kiosztásnál eljárásaiban s egyakte egyszerű elkészitvén, a részek kiosztásának eszközlésére szinoly tapintatos mint ügyes ajánlatokkal könnyitette a birtokosok közti megegyezést. A volt urberesek érdekében foly most a tanácskozás, kik meg mindnéki elhatároztak, hogy részöket három forduloban vagy egy taghan vegyék ki?

— Tövisról irják (K.-Fehérvár es N.-Enyed) közöl postaállomásos helyseg), hogy ezen kis mezővaros utczái éjjel villagitatnak. Liczasorm kellődi csinos ezdes testell fasszlopok letejen lámpák, melyekbő estenként mindegyertya oszt villagot az igényelten hely lakosinak s utónjárónak. Csakugyan ideje volt hát Kolozsvár kulvarosait is villagitni.

— Brassóban, hol márcz. 31-kén este 7 óra s 25 utánjonosan gazdasági épulete hamavall el, április 7-kén — mint a „K. Z." irja — ujolag tobb gazdasági épület lett langok martaléka.

— Szilágy-Csehen, csupa levélposta-kezeléssel, fiokpostahivatal lép f. hó 15-kén élebe, s az a zilahi postahivatallal betekintő kötszer, szeredán es szombaton fog kuldöttl allni közlekedni.

— Debreczenben „Okolicsányi es társa" firmája alatt izletes kiállitásu könyvnyomda letesult.

— A berlini „D. Theater Zeit." idei 21. száma Kolozsvárról szakmájába czikkelve gy ir: Hogy a szinmüvészet Kolozsvárott egy Eldorádót fog találni, azt remélteti ugy a szinház rendkivüli látogatása, mint a társulat müvészete iránti elismerés. Más vidéki városokban a jutalomjátékok vagy bérletszünek alkalmával tetszik bérlőjére a szinházban, a riskassó közé tartozik, mig itt az üres szinház kivételes. A közönség a bevétel mellett kegyenczét mindig értékes ajándékokkal, aranyórákkal, czüsi serlegekkel, 10—20 arany kolin adományával tüntetni ki, igy nyert Schafhutt M. k. a. értékes arany órát, karperczet, gyűrűt, Egedi M. es Ferenczi Izabella k. a. 400 pfrtnyi értékű ajándékokat: egy ily közönségnek háromszoros éljen! Ezt előrebocsátva a czikk kiemeli Havi urat igazgatói, ügyességéért, jelesen méltányolva operai előadásai. A nők közt Boérné és Follinusznő szerz. és Schafhutt M. k. a-t emeli ki, a férfiak közt megemliti mindnéki. Az énekesnők közul szintén Ferenczi I., Egedi M., Szerdahelyi N. és Singer R. k. a-kat s a férfiakat mind. Megdicsérí Kaczér ur izletes balletjeit s Mayer L., és Eichner L. k. a-kat hódító jelenségeknek nevezi. Igy ir a külföld szinházunkról, melynek alandósitása kérdésében midőn lapunk ujjan is közelebbről reszvét felgerjesztése végett hatni kivántunk, egyszersmind meg kell jegyeznünk, hogy a szinházi orszagos valasztmányunkat, mely a legváltságosabb helyzetből szinházunkat kiragadta, nehez napok alatt megtarta, s egyenes akarata által minden hanyatlástól megóvta, s az ellenszás eszméje évek óta elökészitettik, sőt e czélra a mint tudjuk a szükséges előlépések régóta megtévo vagyunk, s ha a czél fennt vagy a közrószvétlen gátokra nem talál: a hazai szinügy felvirágzása biztos uba van inditva; addig is azonban mig ezen hőn áporlott czél elérve lesz, a mint halljuk a mostani szinigazgató Havi ur azon ajánlatot szándékozik tenni az igazgatóválasztmányhoz, hogy a nézőhelyet saját vállalatlag leétetendő erkely pályolyokkal képes volna nagyitani; ha e vállalkozási szándék valóban jul, szétoszlunk azt hinni, hogy

— (Ismét uj szerkesztő kocsi. A „B. H." irja, hogy egy berlini gépész engedélyért folyamodott egy általa feltalált oly kocsi feletsitésére, melyi ős és emberi erő segélye nélkül csupán mechanikai erő által hajtatik, s mely se vaspályát, se csinált utat nem igényel s tetszés szerint 5—50 személyre alkalmaztató.

— "oczó Pál szabadalmazott gőzmalmára bizuk fel a figyelmet. A gépész-mérnök tevez szerint épult malmok a legegyszerűbb s a legfontosabb szerkezetek s a legszélesebb, hogy az ily malmok gépezete mindenn eddigi gőzmelmokénál kevesebb tüzelőszert emészt fel. Szerkezetét más malmokéhoz viszonyitva, egyszerűségénél fogva könnyebben kezelhető, szélaral alkotása kivételezésben mindenn jelenlékeny javitgatást nélkűlöz, és sokkal kevesebb költeséggel illtalhető. A megrendelők biztositassra a szabadalom-tulajdonos — irja „Vas. U." — 1000 a. ftnál kezeskedik, hogy az általa épitendő malmok az itt elmondandó előnyökkel biruf fognak. Egy tökéletesen felszerelt kőkovó malom ára 7500 ft, az épitet 1850 ftt; megérő évenkint 24000 b. mérő tisztalyuzt, s egy kő 40 ht meló naponként, kielégít 1000 lakosból álló környéket, felemészt 275 öl fát vagy 3800 mázsa szenet. Évi bevétele 6000 ft, kiadása 3500 ft: tiszta jövedelme 2500 ft; kamatozik 26%-t. Az árak a. értékben, $^1/_3$ elifizetendő, $^1/_3$ az utadassál. Kőszáldassál. Igénylés a megrendelőtől 6 hónap.

— Az orszag kormány — mint a „P. N."-ből olvassuk — a jobbágyok felszabadításnak kivitelére 200 millió ezüst rubel kölcsönt szándékszik felvenni.

— **Nemzeti szinház.** — April 9. Follinusz János jutalmára: „Stradella," opera 3 felvonsban, Flotowtól. Follinusz (a czimszerepben) kedvesen énekelt, szokott tapsok, koszonok fogadták, s ezek felett értékes ezüst pohár és gyémántos gyűrűvel tisztelék meg. Egedi M., Mezei s Havi is kitüntetve magát. A kardalnokok dicsérettre méltó összhangzással működtek. Általában ily darabot ily sikerüll előadással, mint lobbet eltuk. Közönség szép számmal.

April 10. „Tékozló," nagy tünderes vigj. 3 szakaszban, Bayard-Lemoine-tól, Jakab J. Azon jó irányu elettejes darabok egyike, melyek a tünder sylphi szerepeinek szépségeikkel hemzegő muvektől elutöleg, gyonyorkötetlen, de egyszersmind oktatjak is a közönséget. A mai előadás varakozáson felül sikerült. Legfőbb szerep Vizi Mária k. a-nak volt, szép felgosszal jellemző s otthonos játékával; a szegény szerelmes szerepét dobb izben ismételtetik, s többszór kitapsolá. Kihivásban reszesüll még Sch. Mária (Katicza), ki folog a vegszakaszban, férjéhez (Havi) mitolaz, szerencsésen s találóan alakitott. Mélto volt szülőhez a gyermekeknek aprja nagya, Gyulai (Wolf) es Bihari (Flotwel) szintén dicsérettel dicsérendek, melyből meg a nemtőket sz zárjuk ki.

Piaczáz. Bethlen, april 3. 1859. Tisztabuza 3 ft 20 kr. Elegybuza 2 ft. Tiszabuzza 1 ft 36 kr. Kendermag 1 frt 64 kr. Pityóka 1 ft 20 kr. Bécsi mérczje a árdekben.

Piaczáz. Nagyvárad. Márczius 8. Tisztabuza 3 ft 36—68 kr. Elegybuza 2 frt 02 kr — 3 frt 15 kr. Rozs 2 ft 16—52 kr. Árpa 1 ft 52—68 kr. Zab 1 ft 26—53 kr Torokbuza 1 frt 68—94 kr. Kendermag 1 frt 26 kr. Pityóka 1 frt 26 kr. Bécsi mérőkenet. Langlszt 9 ft 45 kr, czenek 7 ft 50 kr, fehér bonyérlszt 5 ft 54 kr, barna kenyérlszt 4 ft 94 kr, széna 1 ft 89 kr, szalma 60 kr kr — mázsáiként. Egy öl tüzifa 11 frt 50 kr — 13 ft 65 kr. Egy font marhahús 16 kr, gyertya 42 kr, lámpaolj 32 kr. Egy kóna ó-bor 20 kr, 1 ft kr, fehérpa palinka 16 kr ozsér. Ert. a márcz. 15-ki országos vasarban. Tisztabuza 3 ft 4—57 kr. Elegy 2 ft 52—94 kr. Rozs 1 ft 98 kr—2 ft 41 kr. Árpa 1 ft 57—68 kr. Zab 1 ft 16—41 kr. Torokbuza 1 frt 68—94 kr. Bab 3 ft 36 kr. Kolokassa 4 frt 10 kr. Pityóka 1 ft 16 kr. A tobbi valtozatlan. Márcz. 22. Tisztabuza 3 ft 15—78 kr. Elegy 2 ft 52—94 kr. Rozs 2 ft 10—41 kr. Árpa 1 frt 68 kr. Zab 1 ft 36—58 kr. Torokbuza 1 ft 89. Pityóka 1 ft 47 kr. Egy valtozatlan. Márcz. 29. Tisztabuza 3 ft 15—57 kr. Elegy 2 ft 63—94 kr. Rozs 2 frt 10—52 kr. Árpa 1 ft 26 kr. Zab 1 ft 31—57 kr. Torokbuza 1 ft 89—99 kr. Bab 3 ft 14 kr

Politikai hirek.

— Párisból april 3-ról irják: Mint tudni vélik, egy a congressus előleges feltételei iránt Angliától szár, mazó javaslat képezi e pillanatban az alkudozás tárgyát a kabinetek közt. Hire van, hogy az Ausztria által előtérbe allitott lefegyverkezési kérdést a congressusi tárgyalások fordulatától függesztik fel. A congressus hirszerint elente csak az ő nagyhatalomből fog állani, — ha tudniillik létre kinlódhatja magát—de fentartja magának, hogy az olasz államokat később maghoz vehesse.**

A multkor említék Walewszki grófnak összejöveteit a császárral s a nagyhatalmak követeivel, mint helyzetet a változtatható körülmenyt. Ez alkalommal ugy vélik, Walewszki azon közlöd tette volna a hatalmak követeinek, miszerint Franczinorszag nem követeli egyen Szárdiniának belépését a congressusba, de arra sem bir, batja Szárdiniát, hogy a fegyvert letegye. —

*) A tagositásról ütött érdekegés van kezünkön, de mi azt hinjük, hogy lapunkban sajtó nöszetnik mellett, ez eltörölve le ennek más oldége elégg meg volt vitatva, hasonos és szükséges volna folmutatva; a hosszabb bejtős czikkek csak limitáltan s más elmondatnak, s igy a tagositás elmélettől inni fölfogjuz s de annál nagyobb kösszöneted vesszük a kivitelben a gyakorlatban fölmerülő egyes kérdések fejtegetését, s gyakorlatiszerű ajánlatokat; a törvényszek talán kösöm kösöm fenntartott körüli kiküldöttek, vagy felszáll decziskőjüll fertesitet s a technikai kivitelben tapasztalt nehézségek vagy könnyűségekrő tudósitokat, valamint a más tagositott helyeken a tagosittatnak felett gyakorolatlig jelentkezett jövedelmi eredmények összehasonlitó kimutatásai, szóval minden olyat a mi egy elismert czélnak kivitelére magyarázatul szolgálhat, s a mely kérbe tartozónak látjuk egy részben a fönebbi czikkeket is. Szerk.

**) A multkor emlitik Walewszki grófnak összejöveteit a császárral s a nagyhatalmak követeivel, mint helyzetet a változtatható körülmenyt. Ez alkalommal ugy vélik, Walewszki azon közlöd tette volna a hatalmak követeinek, miszerint Franczinorszag nem követeli egyen Szárdiniának belépését a congressusba, de arra sem bir, batja Szárdiniát, hogy a fegyvert letegye. —

Már pedig a nélkül, az O. D. P.[a] nézete szerint Ausztria nem veend részt a congressusban.

A párisi tudósítások csak nem mind meggegyeznek abban, hogy azon személyek közöl, a kik Franczinországban és Szárdiniában a harczjártak lelkei, egyetlen egy se mondott le terveiről, vagy szünt meg a kivitelőkön való működésről. A szárd premier a császárral elsőbb beszélgetései után azt írta volna Turinba, hogy a kézszületekkel egyetlen perczig sem kell felhagyni.—Piemontnak a congressusbani részvétele nagyon kétséges, sőt vannak, kik egyátalában a congressus létrejöttét is kétségbe vonják, mivel a háboru csak azon esetben lenne meggátlotható, ha Ausztria tetemes engedményeket teszen, és még akkor is csupán el lenne napolva. Ily nézetek ugyan bizonyos szélsó oldalról erednek, a melynek itélete nem végérvénylegdöntő, hanem mindazon dolgok összefüggésöből, a mik Páris- és Turinban történnek, világosá válik, mikép az ilyszerü okoskodások nem csekély támaszt találnak a hivatalos és félhivatalos nyilatkozatokban.

„Minden készülódés a kép történik, hogy a háboru három hetek alatt kezdődhessék", írja egy párisi levelező, s Lyonból azt hallja a Gazette de Savoie, hogy az ottani hadsereg kézi csataskira szállani. A katonákat a sátrak felütésében gyakorolják. A hadsegédek és főorvosok parancsot kaptak a szükséges lovak s öszvérek megszerzése iránt. Mindenik ezredi három első szakaljainak le- és 6-dik szakadékjai rögtön egy negyedik szakaljat kell alakitni. Minden ezredbül 22 ember a tüzérséghez szemelletik ki, 5000 mázsányi kávé van elpakolva számukra, szóval: két hadosztály már elkészült a kimarsolásra.

„A congressus mármár létre jö, mond a „N. Pr. Ztg." L. Napoleon az annak tartása alatti időt szorgosan használandja készületeinek bevégzésére. Nem sokára 120,000 embert fogott Lyonnál összegyülni, hogy a piemontiaknak Ausztria elleni megtámadását támogathassa. Meg fogja-e a congressus gátolni a háborut? mi azt nem hiszszük. Legfeljebb annyit tehet, hogy helyhez szorítsa a harczot, a mint Oroszország már korábban sürgölt. De mit tesz ez egyebet, a mint Ausztriát cserben hagyni, elszigetelni s az 1815-ki szerződéseket szétfeni."

A három nagyhatalom tehát nyugtan néz, hogy Franczianorszag, ha kedvezni talál neki a hadiszerencse, mint teszi magát urává Lombárdiának és Velenczének, s ezen szép tartományokat a tőle függésben levő szárd királynak adja? Maga számára aztán Savoyát veszi és Genfet, a melyet Fazy ur örömest átengedend neki. Ausztria akkor már pénzügyileg evekre el lesz bénitva. L. Napoleon ura lesz Olaszhonnak, az összes olasz államoknak az ő szövetségét kell esdeniök és neki jövő harczaira saját jutalékaikat megigérniök, s a császár akkor nagyhatyja egész hatalmával Németországnak fordul, a mely most Angol- és Spanyolorszag hajdonji mindig biztos szövetségét nélkülözné. A német fejedelmek nem fognak akkor többé Poroszhon körül seregleni. Az egykori rajna-szövetség ismét régi vélunya, Olaszhon királya és Svájcz közbejörja után fog körülnézni. Majd fognak örügyet találni arra, hogy Poroszországtól a Rajna balpartját követeljék s tökéletes elszigetelése végzett, idegen földbül, Hannóvera- vagy Hessenbül ajánljanak neki kárpótlást. Azután Oroszországra jön a sor, mely az ö Lengyelországában az otthani szemzetséget elhordozhatlan helyzetben tartja.

Még van idö — mond a „N. Pr. Z." Poroszország tán egyetértésbe kiván lépni Angliával, Oroszországgal, az ö és Ausztria régi frigyszeivel. Amde nekünk nem a háboru helyhezkötését, sem Ausztria elszigetelését nem szabad türni; ha erre csábíttatnék, csak azon jö tétemény marad fenn számára, a mit Polyphem igért Odysseusnak, hogy utoljára lesz felfalva."

— Turin, aprilis 3-dikán A „Sentinelle delle Alpi"[a] azt erösíti, miszerint elhatároztatott 22,000 embert bindbe a tartalékból. Az „Italia" szerint számos olasz érkezett Amerikából Genuába, az egy nevezett függetlenségi háboruban résztvenedö. A „Vedetta" szerint a már besorozott önkénytesek száma 10,000; az illetö seregvázak már be vannak töltve. Garribaldi tábornok az „Armonia" szerint távirdai uton hivatta Cozenza és Medici ezredeseket, a czimen és savoiginoi önkénytes zászlóaljai tiszti statutumának kiegészítése végett. Az „Opinione" szerint nagy izgatottság uralkodik Lucczában s több zugnyö tájról iratok terjesztésével foglalközik az országban. A „Opinione", mely a forradalmi nemzeti izgatás fökrónikásává tette magát, azon önkénytesek számát, kik Piemontba utra kelni szándékoznak, 300-ra teszi. Perugiában s az egész Umbriában nagy az izgatottság. Végre ezen lapban az áll, miszerint Franczinozszág kérdést intézett a szárdiniai vasut-igazgatósághoz: hogy egy nap alatt mennyi katonaságot szállíttathat? Ha azonban az „Opinione"[a] azt erösíti, hogy négy nap alatt egy 150,000 föbül álló francia sereget szállíthatni Turinba, es egyike azon megszokott önámításoknak, melyek oly gyakran elökerülnek.

Turinbol márcz. 30-dikán irják: Cavour gr. igen bosznakodott, hogy Franczianorszag elöbb beegyezett az orosz javaslatba, mielött Szárdinia folvétele meg lenne állapitva. Ezt ki is fejezé márcz. 22-diki körjegyzékében, melyben sajnálatát fejezi ki s tiltakozik, Szárdiniának a congressusból kizárátása ellen. Emlékeztet, hogy Szárdinia különérdek nélkül részt vett a krimi háboruban, ember- és pénzáldozatokat hozott, s később részt vett az értekezletben, oly ügyben, mely személyesen nem is érdekelte, s ezért most annál inkább van joga a maga véleményét elmondani midőn saját letéleröl van szó. Gr. Cavour már e jegyzékben is visszautasítja azon gondolatot, hogy a többi olasz államokkal egy lábon bocsáttassék a congressusba, mert Oroszország nem dónkényi tette ezen javaslatot, hanem kiindulási pontja Szárdinia panasza volt. Gr. Cavour kiemeli, mily különbség van Piemont s az utóbbi olasz államok közt. Amaz mindig a legnagyobb részvéttel viselteteit a nemszárd olaszok iránt; a többi államok kormányai folyást tagadták azok szenvedéseit. — Ezek meghatalmazottjai ennélfogva hatalmas támaszai lennének Ausztriának a congressuson. Végül gróf Cavour ujra utal azon veszélyekre, melyek a status quo fonntartásából erednének, s kijelenti, hogy ha a nagyhatalmak ez alkalmat Olaszország javát segitení, elmulasztják, a további események felelösségé kizárólag reájok s nem Piemontra fog hárulni.

A szárd fö miniszternek egy emlékirata jelenik meg nemsokára, s hogy ez tudos czik azon óhajt is, mert a franczia császárral tanácskozásban van kelet kezik. Ez emlékirat Angolorszag kivánatára iratnek s kimeritöleg szóland az olasz kérdés felöl. Ez iratnak 3 része lesz: az első szóland Ausztriának helyzetéröl Lombardiában, tekintettel az 1815-ki szerzödésre, mely e birtoket Ausztriának garantirozza. A második rész Ausztriának az olasz államokkal kötött külön szerzödéseit vitatja s megállapitja az udvteleu s törvénytelen befolyást, melyet (a Nord szerint) Ausztria e szerzödések erejével Olaszhonban gyakorol. Az utolsó részben Cavour azon reformokról szól, melyek az egyes olasz államokban élethelytetendök, hogy Olaszorszag jöllete és függetlensége biztositott legyen. Ez emlékiratról nagy hatást várnak, melynek czélja volna a congressus tanácskozásaira hatni, vagy nyiltan szólva — a Nyr[a] szerint — a békés megoldás lehetlenségét bebizonyitni."

A nápolyi király rendeletére 8 gőzfregatot készitenek nyakraföre, hogy azokon csapatokat szállithassanak a megtámadható pontokra, mert megeshetik, hogy kalandorok Calabriahan vagy az Abruzzokban Lucian vagy Joakim király mellett felkelest kisérlenek meg.

Modenában történtek némi jelentéktelen összecsapások őrjáratok és zajongó csapatok közt.

Svájcz. A svájczi szövetségi tanácz semlegességi nyilatkozatara Angolorszag részéröl igen kielégitö feleletet érkezett. Anglia reményét fejezi ki, hogy Svájczat nak sikerülend a jelen terhes viszonyok közt szeszödésszerü semlegességét fenntartani, s minden hatalommal békés viszonyban maradni.

— A piemontiak támadási tervéröl következöt irnak: a hadüzenet után nehány nap mulva Genuába 45,000 fegyveres fog csoportosittatni, mely haderőnek feladata lenend Pármán át gyors menetekben Mantua ellen a Po- és Mincio-vonalra buzódni. Ugyanezen időben az 50,000-ből álló körpö Casaleés Novarrát öl Milano felé veszi utát; mi közben a balszárny Bomanero-, Oleggisto- és Aronától Comen és Bergao ellen fog indulni, hogy ezen mozdulatok által a milanoi helyőrség visszavonulási utjat elvágják. Turinon s Volgherától bánom, meglehetösen erös hadtest Piacenza, Pavia és Cremona ellen fog indittatni, hogy a milanoi helyőrségnek ezen erös helyek felöl, ö netalánt visszavonulását megakadályozzák. „Ezen módon — irják tovább — a piemonti hadsereg, ha mozgásait kellö pontosággal végzi, öt nap alatt Lombardia szivében, és a Mincio-vonalon állhat, mely tudomás szerint a velenczei állam határát képezi.

Franczia határokról érkezett hirek szerint a Grenoble és Lyon környeken felállitott csapatok, mennyire csak lehetö, a piemonti határok felé közelednek, s a lyoni és genfi vasuttársaság igazgatósága kijelenté, mikent két nap alatt nevezetes mennyiségü hadcsapatokat képes a Mont Cenis lábához szállitani; egyébiránt — jegyzi meg a „Tr. Z." levelezője — a mont cenisi utat illetöleg aligha komoly szándékuk van a francziáknak, s Ausztria behjesen cselekednék, ha Genuát tartaná figyelemmel.

— Montenegro kis hegyhercsége csak nem hagyhatja magát meglepetni a világesemények által; a napokban nehány öreg fát levágatott, hogy derekaikból targoncákat faragtasson ágyui számára. Egy gyülést is hitt össze közelebbről ország nagyjaibol s megkérdezte öket, mint szándékoznak magokat viselni azon esetben, ha Ausztria és Franczinorszag közt háboru ütne ki? a mire a népnek bölcs vénei azt válaszolták, hogy ily esetekben „az ég segullatát fogják követni." Vajjon mily segullatnak engedtek közelebbről, midőn a szomszéd törökhoni alattvalóktól 100 okrót s 500 juhot ellégenitettek, s a kárvallottakat azzal vigaszlták: jó hogy keresztyének, köszönjék ennek, hogy fejöket is el nem vesztik.

— Frankfurtbol, aprilis 3-káról irják, hogy 12,000 mázsa puskaport küldöttek onnan Mainz szövetségi várba.

Ujabbak. — A congressusnak mármár veszett neve indul, s el is vesz ehatalanul, ha csak Ausztria az általa felállitott feltételek módositásában meg nem egyezik. A mint ugyanis a „Hamb. B. H."-nak irják Bécsből, e napokban ott egy franczia sürgöny megérkezését várják, a melyben hivatalosan jelentve lenne, miszerint Párisban felhagynak ugyan Szárdiniának a tárgyalásokba való meghivásával, de annak lefegyverzésébe nem fognak beleegyezni.

Fontos a „Nord"-nak April 6-ki távirata is, mely bizonyosköp jelenti, hogy a congressus előleges programmjának megállapitásánál az 1815-ki szerzödések szószerinti elismerése kiesz kerülve. Jelenti e lap továbbá, hogy Anglia, Franczia- és Oroszország közt némi egyetértés jött létre az osztrák-olasz különszerzödések revisiója felett, s Gorcsakoff báró Brunnow báról nevezi meg mint Oroszország képviselöit a congressusban.

Az „Indep. belge" politikai szemléjében azt mondja, hogy Ausztria ragaszkodik a congressus létrejöhetésére nézve felállitott feltételekhez, hogy t. i. Szárdinia lefegyverkezzékesat; ez iránt meg a franczia és angol kabinet véleményei nem egészen egyeznek egymással. Hogy Ausztria résztvegyen egy congressusban, mely az 1815-ki szerzödéseket „ki akarja kerülni," mi alatt Szárdinia fegyverzetten áll, nem látszik valószinünek. A vajság vége felé jár: minden arra mutat, hogy a vitázó hatalmak közti kibékulés lehetlenségé vált.

Párisi hivatalos körökben azt erösitik, hogy Gorcsakoff hg orosz küllgyminiszter e napokban küldött missioval megy Nagyon császárhoz, hogy a két hatalom által követendö politikára nézve értekezzenek — s mint remélik, annak eredményétöl függne most a fordulat a fennforgó kérdésben.

Az angol alsóház April 61-kai ülésében Palmerston nyilatkozatá, hogy a parlament felosztatásáért nem az alsóházat, de a minisztereket illeti a felelösség; az országnak pedig nem a reform kérdése van eldöntés végett eléterjesztve, de arról kell határozna, ha vajjon a jelenlegi miniszterium viheti-e még tovább is az ország ügyét. Ugyancsak Palmerston ez ülésben a külpolitikára nézve iston megjegyzéseket; más napra pedig (apr. 7-kére) interpellatiót jelentve be Anglia megavisetete irant az olasz meg egyéb kérdésekben.

April. 9-ki távirat szerint a 8-ki ülésben Palmerston felhagy interpellatiójával, miután Disraeli a kül ügyek fölötti vitát karakozó vallja. Az utóbbi igéri, hogy nemsokára közelebset teend Angliának a külfoldiszi viszonyairól, akkor a vitának is helye lesz. Jelenti egyszersmind, hogy a parlament elnapolása f. hó 19-én, felosztatása később menend végbe. Palmerston és Russell lordok panaszkodnak a hazás halasztás ellen.

A felföldszban hasonlóag nyilatkozott Malmesbury lord, erösitvén, hogy remélí bebizonyitnia, miképa kormány a béke fentartásáért mindent megtett.

Római tudósítások szerint Antonelli bibornok visszalépése minden órán várható, utódnak Francia- Oroszs- és Szárdorszag vall-vetve dolgoznak Rómában az ausztriai befolyás megrenditésén. A Rómávali kibékülés az egyik feltétel, a miért Napoleon császár Cavour grófnak a franczia segélyt igerte.

Turinbol, márcz. 6-án távirjak: „Villamarina marquis párisi szárd követ, államáról visszahivatott s Massimo d'Azeglio lovag által pótoltatik. — A „Tempo" a háboru kitörését nem a congressus alatt, vagy után, hanem a congressus megnyitása elött bekövetkezendónek tartja.

Sz. Pétervár, april. 5. Az oroszok nagy-Csecsnát meghódoltták; Vedentt nyugotra váracsok állittatnak, a Shamylhozi élelmiszervitelek elzárattása végett. April. 6-án a „Kawkas" jelenti: az oroszok Shamylt Vedennél tökéletesen bezárták.

Legujabb fontos hir. — A „Wien. Ztg." irja: hogy legbiztosabb hir szerint Napoleon császár junius 1-re hatszázezer fegyveresi állit talpra, melybol 150,000 Olaszországba, a többi az esetlegesen szükséges helyre lesz rendelve. (Wanderer 82. sz.)

Bécsi börze.	April. 11.	April. 9.
Nemzeti kölcsön 100 pártot	75.70.	75.
Metalliques 5 perc. „	67.30.	70.30.
Urbéri papir, magyar, „	— —	— —
„ „ erdélyi „	64.50.	68.50.
Tiszai vasuti „	— —	— —
Cs. k. t. sulyu arany darabja	5.67.	5.32.
Korona „ „ „	16.8.	15.45.

T. és felelös szerkesztö DÓZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

ÉRTESÍTŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A szászvárosi cs. k. megyei törvényszék ugyanott. **Fekete** Károlynak füzesdi, kecskedagi, nyavalyásfalvi, kistőli, hosorodi, szohododi és bunyilai b. u. 3128 ft 45 kr tőke, 817 ft 50 $^{0}/_{0}$ kr. hátr. — **Herczeg** Ágnes, Pekete Károlynénak gyertyámos, k.-oklosi, répási, f.-mádasdi, p.-kalani, n.-rápolti b. u. 5409 ft 31 $^{1}/_{2}$ kr tőke, 1536 ft 5 kr. hátr. — 2. b. **Rosenfeld** Amália, Pauz Józsefnének a.-szilvási, livadzényi, sztr.-szigyórgyi, bócsi, a.-enidosd, dunhavriczai b. u. 2582 ft 41 kr tőke, 18 ft 32 $^{1}/_{2}$ kr. hátr. — gr. **Teleki** Miksinak dupaveltyi, gyalogrohozeli, kornecseli, szatuluji, tarniczii b. u. 15891 ft 8 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 4012 ft 37 $^{1}/_{2}$ kr hátr. — **Pogány** Kálmánbotesdi b. u. 354 ft $^{3}/_{4}$ kr tőke, 185 ft 51 $^{1}/_{2}$ kr. hátr. — **Csulai** Ilyésnénó tustyai, a.-csulai b. u. 200 ft 1 $^{1}/_{2}$ kr tőke, 81 ft 15 $^{1}/_{2}$ kr. hátr. — **Bágya** Juliánnának a.-szilvási b. u. 90 ft 25 kr tőke, 32 ft 28 kr $^{1}/_{2}$ hátr. — 3. **Csulai** Zsuzsánna, özv. Ivuly Jánosnénak bojczai, tustyai, reketyefalvi, hadszaczeli b. u. 5108 ft 45 $^{1}/_{2}$ kr tőke, 1160 ft. $^{3}/_{4}$ kr. hátr. — **Lenárt** Lajosnak a.-szilvási b. u. 236 ff 36 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 104 ft 58 $^{1}/_{2}$ kr. hátr. — **Papp** Zsigmond örökösének nyiresfalvi, n.-és k.-pestényi, kovrágyi b. u. 964 ft 23 $^{3}/_{4}$ kr tőke 377 ft 33 $^{1}/_{4}$ kr hátr. — **Csulai** Ilyés és **Muntyan** Agnesnek vályorai b. u. 101 ft 33 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 53 ft 19 kr hátr. — 4. **Bacsi** Róza, Hulmágyi Benedeknének schodoli, bunyilai, hosdoi b. u. 306 ft 40 kr tőke, 87 ft 46 kr hátr. — **Halmágy** i Benedeknek szacsali, csepsai, galaczi, füzesdi, livádzenyi a.-szilvási b. u. 2513 ft 24 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 903 ft 28 kr hátr. — **Dragota** Györgynek f.-szilvási b. u. 159 ft 45 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 78 ft 22 $^{1}/_{2}$ kr hátr. — **Csuta** Ferencznek reketyefalvi, vallsvrai, k.-csulai, k.-gyulai, n.-gyulai, pojényi, demsus-steji, boiczai, n. csulai b. u. 8353 ft 49 $^{3}/_{4}$ kr tőke 2834 ft 39 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — 5. **Bitan** Mansziznak silyvajdej b. u. 263 ft 37 $^{1}/_{2}$ kr tőke, 115 ft 25 $^{1}/_{2}$ kr k. hátr. — **Szücs** Balamnak a.-szálispataki b. u. 97 ft 33 kr tőke, 27 ft 12 $^{1}/_{2}$ kr k. hátr. — **Jári** László és Petrucz Vasziliv örökösének nyiresfalvi b. u. 188 ft 67 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 40 ft 27 kr k. hátr. — **Jordán** Anikó özv. Kendersi Zsigmondnak sereli, hobiczenyi, a.- és f.-urikonyi, f.-borbatyper b. u. 2166 ft 25 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 400 ft 42 $^{1}/_{4}$ kr hátr. — 6. **Lukács** Albertnek nadasdi k.-almasi, csebi bakonyai, homorodi, nyirmező-belényi, mádai, vályansarai, pisklucsi, kurpányi, pojénsi, vilya-jepi-i b. u. 28026 ft 52 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 7413 ft 51 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — 7. **Zudor** Ferenczné kovrágy b. u. 789 ft 8 $^{3}/_{4}$ kr tőke 177 ft 33 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Pogány** Mári örökösének a.-szilvási, n.-kolopiski b. u. 798 ft 14 kr tőke, 353 ft 26 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Balázs** Zsigmondnak petoszi, serdi, livadzényi bosorodi, kitidi b. u. 1885 ft 8 kr tőke, 240 ft 29 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Jordán** Teréz, Balazs Zsigmondnak sily-vajdejі b. u. 196 ft tőke, 44 ft 6 kr k. hátr. — **Puj** Ignácz és Józsefnek pujl, lupényi farkaspataki, bányiczai, f.-nádasdi b. u. 2020 ft 17 kr tőke, 854 ft 6 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — 8. id. **Balázs** Balint örökösének füzesdi, bobiczarúthi, f.-urikonyi, livádzenyi a.-borbátyen-iszkronyi, hobiczeny-f.-urikonyi b. u. 2407 ft 18 $^{1}/_{4}$ kr tőke. 916 ft 14 $^{1}/_{2}$ kr k. hátr. — **Ivuly** Sándor és Cecilnek reketyefalvi f.-farkadini, macsói gorczagi, sz.-peterfalvi, uncsalvári, brizovai, pojenyi, bupényi b. u. 2228 ft $^{3}/_{4}$ kr tőke, 1515 ft 3 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Pogány** Ricicznek a.-csulai, klopolivai, resi a.-szilvási, pancsinesdi b. u. 1797 ft 26 kr tőke, 417 ft 34 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — **Budgul** Jánosné Mária annak f.-lapugyi, f.-szilvási b. u. 417 ft 1 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 113 ft 26 kr k. hátr. — 9. **Bágya** Sára özv. Kónya Dánielnek Mária-vár-helyi klopolivai pancsinesdi, macsói, n.- és k.-pestényi demsus-steji, boiczai, n. csulai b. u. 8353 ft 49 $^{3}/_{4}$ kr tőke 898 ft 49 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Kovan** Dánielnek f.-lapunyaki, a.-farkadini, kraguisi b. u. 485 ft 28 kr tőke, 206 ft 32 kr k. hátr. — **Magyari** Józsefnek szuligeti b. u. 125 ft tőke, 31 ft 15 kr k. hátr. — **Ozv.** Mire Antalné örökösének poklisai b. u. 3485 ft 34 $^{3}/_{4}$ kr tőke, 794 ft 34 kr k. hátr. — **Laczag** Filepnek klopotivai, o.-bretyei b. u. 205 ft 20 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 85 ft 48 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — Id. **Herczu** Zsigmondnak vajdej b. u. 213 ft 59 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 62 ft 40 kr k. hátr. — 10. gróf **Gyulai** Lajosnak m.-némethi, brunyiki, grujelécsi, szelistyorai, aranyi, gyertyánosi, valisorai, szuligeti bezsini, burjánfalvi, boholti fornadini, kosztesdi, ludesdi, f.-vársvizi, n.-denki, k.-es n.-oklosi, bosorodi, pétrussi erdőbirtokai, petrossi pojánai, válye-marej válye-jepi-i n. rapolti b. u. 63600 ft 59 kr tőke, 23527 ft 23 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — **Bélai** Lászlónak sily-vajdej b. u. 250 ft 15 kr tőke, 133 ft 38 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — 11. **Bela** Mártonnak ditó 175 ft 7 $^{3}/_{4}$ kr tőke 94 ft 34 kr k. hátr. — **Herczu** Mihálynak ditó 188 ft 46 kr tőke. 47 ft 11 kr k. hátr. — **Bo-lossin** Miklósnak vajdej b. u. 691 ft 58 $^{1}/_{4}$ tőke, 202 ft 39 kr k. hátr. **Muntyán** Agnesnek reketyefalvi n.- és k. csulai, vályorai tustyai bojczai b. u. 415 ft 1 kr tőke, 2296 ft 36 $^{3}/_{4}$ kr k. hátr. — 12. **Lada** Mihálynak sily-vajdejі b. u. 63 ft 35 $^{3}/_{4}$ kr tőke. — **Herczu** Sámuelnek ditó 101 ft 45 kr tőke 25 ft 26 $^{1}/_{4}$ kr k. hátr. — **Sipos** Borbára, Bora Péternének és **Sipos** Anikó Jári Pálnénak n klopotivai b. u. 215 ft 6 $^{1}/_{4}$ kr tőke, 111 ft 48 $^{3}/_{4}$ kr kamat hátralék utalványozattak. A követelési beadandók május 9-ig Tárgyalási napja az 1 nek jul. 13; a 2 nak jul. 14 a 3-nak jul. 16; a 4-nek jul. 19; az 5 nek jul. 20 a 6-nak jul. 23; a 7-nek jul. 25; a 8-nak jul. 27; a 9-nek jul. 28; a 10-nek jul. 30; a 11-nek aug. 1; a 12-nek aug. 2. d. e. 9 órakor.

HIVATALOS.

(675) (1—3)

Sz. 3827.—1859.

Arcsökkentési hirdetmény.

A kolozsvári cs. k. kerületi pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik: hogy az erdélyi magyar cs. kir. országos pénzügyigazgatóságnak jelen évi márcz. hó 17-kén, 3088 h. sz. alatt kelt rendelménye következtében a kolozsvári cs. k. harminczadi épületen teendő építések és javitások f.-évi April 27-kén a fennirt cs. k. kerületi pénzügyigazgatóságnál tartandó nyilvános árcsökkentés utján a legkevesebbet követelőnek át fognak adatni.

Ezen javitásokra az előszámitás szerint, következő összegek engedtetnyeinek, u. m.

a) kőmüves munkára	2654 ft	21 kr.
b) kőfaragó munkára	152 „	8 „
c) ácsmunkára	619 „	4 „
d) asztalos munkára	376 „	45 „
e) lakatos munkára	398 „	46 „
f) bádogos munkára	69 „	„
g) üveges munkára	105 „	12 „
h) a bélfestési munkára	82 „	„
i) a kemenczeállitási fazekas munkára	146 „	40 „
k) a kövezet kirakására	2 „	51 „
Összesen:	4606 ft	47 kr
ebből a használható ócska anyag árát levonva	195 „	38 „
marad:	4414 ft	9 kr

azaz: négyezer négyszáz tizenczy forint, kilencz krajczár austr. értékben.

Az épitészi vállalozók felszólittatnak czennel, a fenn kijelölt napon, délelőtti 10 órakor, 5 $^{0}/_{0}$ bánatpénzzel ellátva, mely a vállalkozó által a felvállalt összegz 10 $^{0}/_{0}$-re lesz kiegészitendő, a fenn emlitett kerületi igazgatóságnál megjelenni, vagy pedig irásbeli ajánlatiakat szinten oda beküldeni.

Az ebeli ajánlatnak magában kell foglalni az ajánlkozó vezeték- és keresznevét, lakhelyét és állását, ugy az ajánlott összegz számmal és betüvel való határozott kifejezését és azon nyilvánitást, miképp az ajánlkozó az érlejésének alapjul szolgáló feltételeket egészen ismeri és magát azoknak feltételnul alávetí.

Az épitészeti előmunkálatok és az árcsökkentési feltételek a már emlitett kerületi pénzügyigazgatósági levéltár hivatalban, a rendes hivatali órákban, naponta megtekinthetők.

A cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóság, kolozsvárt, április 6-án, 1859

22219.—1859.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvár-vörösi tanácsnál ürességbe jött tollnoki állomásra, melyhez 315 osztr. ért. forint évi fizetés van kapcsolva, a történhető üröhelytés esetében megürülendő járulnoki állomásra 262 ft 50 kr. o. beczben évi fizetéssel, a magas cs. kir. helytartóság f. évi márcz. 18-ról 5290/842 sz. alatt kelt rendelete következtében f. évi április végéig ezennel pályázat nyittatik.

Az ezen állomásra pályázni kivánók arra utasitattnak, hogy ebbeli kérelmüket szabályszerű bélyegzővel ellátva, az irt határidőig az alólirt városi tanácshoz adják be.

Ezen állomás elnyerésére szükséges, hogy a pályázó a magyar- és németnyelv tudását, felegyezen nyelvekenti fogalmazási képességét s bevigézett tanulmányait, valamint eddigi közszolgálatát, ugy politikai s erkölcsi feddhetetlen magaviseletét tanusitsa.

A kolozsvári tanácsból, márcz. 31-én, 1859.

NEM HIVATALOS.

(674) (1—3)

Egy jószág

a Maros jobb partján Csikmó helységében, Szászvárosi- és Algyógytól csak $^{1}/_{2}$ órányi távolságra, örök áron eladó. Bővebb felvilágositásokat adhatnak a tulajdonos **Buday** Károly Székely-Udvarhelytt.

(673) (1—2)

Gróf Teleki Miklós urnak dicső-szentmártoni, sovényfalvi és szépfalai részószagai, együtt vagy külön, árverés utján folyó hó 7 és 8 ön délelőtti 10 órakor, tóbb évekre ügyvéd Pávai Vajna Elek szállásán M.-Vásárhelyt hasznoberkbe kindatnak.

(664)

(674) (1—2)

Bival-cladás.

Alsó-Balázsfalva nevű helységben Cserényi Józsefnél bős számu jó recz fejős és borjnyuzó eladó bival-tchenek tabilltatnak: értekezni lehet róluk bérmentes levél által a tulajdonossal. Utolsó posta Somkerék.

(672) (1—3)

A kétvix közt hosszunteczában 445-ik szám alatti kőz egy szép nagy kertlel együtt (mely tobbnyire mind fiatal gyümölcsfákkal van bétültetve) örök áron eladó.

A bornyumali szőlőbegyben két szőlő eladó, az egyik a felső, a mik a közepő lábban hosszu; értekezni lehet belső magyarutczában a tulajdonossal, evangelicus oskola második osztálybeli tanitóval, délelőtt 8—11-ig, délután 2—4-ig.

(667) (2—3)

Sz.-Benedek helységében Dées mellett, gróf Kornis Gábor udvarában, május hó 2 án, az ifui Jarulisi jog nyilvános árverés utjón egy évre, ugymint: 15-ik majustól 1859 egész 15-ik majusig 1860, a többet igerőnek bérbe adatik; a feltételekérül az emlitett udvarban bövebb tudomás szerezhető. A mi azon hozzátétellel hirdettetik, hogy a kibérlení szándékozok az árverés kezdevel 100 ft osztr. rénkhen bánapénzt kötelesek letenni. Sz.-Benedek, april 6-án, 1859.

(668) (2—3)

Somkerék helységében, Besztercze mellett, a gr. Kornis udvarban 1-ső majustól kezdve egész azon hó utolsó napjáig, 200 darab két hónapos mangalicza angol fajtaj elegyitett és tenyésztésre alkalmatos malacz eladó összen, párja ostrák ért. 10 frt — Somkerék, april 5-én, 1859.

(759) (2—3)

Egy tapasztalt erdélyi gazda

a legjobb bizonyitványokkal gazdatiszti állomást keres.

Értekezhetni felőle Stein János ur könyvkereskedésében Kolozsvárt.

(664)

„AZ ANKER“,

élet- és járadék biztosító társulat.

Társulati tőke **2,000,000** forint.

(Engedélyeztetett a magas cs. k. belügyministeriumnak 1858 évi december 1-én 10,141 szám alatt kelt kibocsátványa által.)

Gyermekek ápolása és kiházasitása. — Biztositások a halál esetére, az életre és tulélési esetre. — Vegyes biztositások. — Közvetlen és elhalasztott életjáradékok. Nyugdijpénztárak és minden más kigondolható egybevetés az emberi elet biztositására.

Igazgató tanács:

Elnök: gróf **HARTIG FERENCZ,** vad. b. t. tan. állami és tanácsk. minister.

Alelnök: gróf **ZICHY EDMUND.**

Igazgató tanácsosok:

Dr. Eskeles Dániel. sz. Arnstein és Eskeles bankházak főnöke.

Dr. Matzinger Ferencz, cs. k. osztálytanácsos a belügyministeriumban.

Mohrenstern Schwarz Gusztáv.

Gróf Larisch-Mönnich Henrik.

Báró O'Sullivan de Grass Arthur.

Dr. Winiwarter József, lovag, cs. k. udvari és törvényszéki ügyvéd Bécsben.

Igazgató: **André Langrand Dumonceau,** a brüsseli „La Royale belge“ életbiztositó társulat alapitója.

Kormánybizton: **Dr. VALENTA,** helytartósági titkár.

A társulat székhelye BÉCS, am Hof.

A társulat azon nevezetes javitások által tüneti ki magát, melyeket az életbiztositások különböző módjaiban behozott, miután a szerződőknek jogot ad, a társulattal kötött szerződés felmondani, s a szerződőket az évi rendes befizetések félbeszakasztásinál is a biztositási eredményekben részesiti. Ez által az életbiztositások szintoly erkölcsös mint önzetlen jellemet nyernek, és a közönség annyival inkább sietni fog a társulathoz lépni, mert a kötött biztositási szerződések ily módon valódi, az a társulattal magánál minden időben és könnyen valósíthaló érték képviselnek.

Az „Anker“ díjjegyzékei a általános hozzájárulási feltételei az állami igazgatóságtól egy alapos, szakértők által vizsgálat után, jóváhagyattak.

Az „Anker“ foglalkozik kizárólag:

1. Halál esetére biztositásokkal.
2. Kölcsönös tulélésre számitott társulatok képezése s kezelésével.
3. Közvetlen és elhalasztott élelemdijak fizetésével.

Egyes egyedül e mütetlen kivételére a társulat következő biztositékokat nyujtja:

1. A társulati tőkét két millió o. é. forinttal.
2. A szabályszerinti meghatározott dij-tartalékot, ez azon tőke, mely szétszám-szabályok szerint évenkénti befizetések és kamatok szerint a minden elfogadott kötelezettségekel biztositja, mint által tulajdonképpen a társulati tőkeösszegben fekvő biztositék felesleges volna.
3. A tartaléktőkét, mely a szabályok értelmében az évenkénti tiszta nyereségnek egy jelentékenyi részéből képeztetik.

A tulélési társulatokba befizetett összegek, kamatok s kamatok kamatjaival együtt a társulati tagok sajátjai maradnak. A biztositó társulat csupán kezelője e pénzeknek, és egy felvigyázó választmány ellenőrködése alatt áll, mely az alólírt fő gyülésben választandó 9 alázró tagból áll, s ezenkivül még az állami hatóságnak is alája van vetve.

A biztositási szerződésekből befolyó ösz'es summák kamatositása a szabályokban előirvák. Ez történik részint az állampapirok vagy azokkal egyenlő értékü utlók, különösen feltétlenremüségi-kötvények, osztrai nemzeti bankbeli zálogleveek megvétele, s Bécsben fizetendő bankérvényes váltók beszámitolása által, részint állami, vagy az állam által kezesített iparpapirokral kölcsonzések, részint pedig az austriai császári birod. lombardi zálogok szerzése által.

A kezelőtanács gyülésénél rendesen egy az államigazgatóságtól kinevezett kezelő tanácsos van jelen, s azonkivül még különösen felügyel a szabályok szigoru megtartására egy kormánybizton, ki egyuttal minden részesek érdekeit a különféle biztositási ágakban és tulélési társulatokban őriani fogja.

A díjjegyzékek és nyomtatványok Bécsben, a társulat irodájában, s vidéken az ügyviselő uraknál mindenkinek rendelkezésére állanak.

(2—2)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)